

Articulus sextus.

Ascendit ad cælos, sedet ad dexteram Dei Patris omnipotentis.

1. DAVID propheta, cum beatam, et gloriosam Domini ascensionem spiritu Dei plenus contempleretur, omnes ad eum triumphum summa lætitia, et gaudio celebrandum illis verbis hortatur, cum inquit : Omnes gentes plaudite manibus : jubilate Deo in voce exultationis. Ascendit Deus in júbilo.¹ Ex quo intelliget Parochus, maximo studio hoc mysterium explicandum esse, sibi que diligenter curandum, ut fideles illud non solum fide, et mente percipiant; sed, quoad ejus fieri poterit, juvante Domino, factis etiam, et vita exprimere studeant. Quod igitur ad sexti articuli explanationem attinet, in quo potissimum de divino hoc mysterio agitur, a priori ejus parte incipiendum est, et, quæ ejus sit vis atque sententia, aperiendum.

2. ASCENDIT AD CÆLOS. De Christo enim Jesu illud etiam fideles sine ulla dubitatione credere oportet, eum, perfecto jam et absoluto redemptionis nostræ mysterio, ut homo est, in cælum corpore, et anima ascendisse : nam, ut Deus est, numquam ab eo abfuit, ut qui divinitate sua loca omnia compleat. Ascendisse autem sua virtute, doceat, non aliena vi sublatum, quemadmodum Elias, qui igneo curru in cælum evectus est :² vel Habacuc propheta,³ vel Philippus diaconus,⁴ qui divina virtute per aerem delati, longinqua terrarum spatia permerarunt. Neque vero solum, ut Deus, præpotenti divinitatis virtute in cælos ascendit, sed etiam ut homo est. Quamvis enim naturali vi id fieri non potuerit, tamen virtus illa, qua beata Christi anima prædita erat, corpus, ut libuit, movere potuit : corpus vero, quod jam gloriam adeptum erat, moventis animæ imperio facile parebat. Atque hac ratione, ut Deus, et ut homo est, Christum in cælum sua virtute ascendisse credimus. In altera articuli parte hæc sunt :

¹ Psal. XLVI. 2. 6. — ² 4. Reg. II. 11. — ³ Dan. XIV. 35. — ⁴ Act. VIII. 39.

SEDET AD DEXTERAM PATRIS, quo loco tropum, id est, verbi immutationem licet animadvertere frequentem in divinis litteris, cum humanas affectiones, et membra ad nostram intelligentiam accommodantes, Deo tribuimus; neque enim, cum spiritus sit, quidquam in eo corporeum cogitari potest. Sed quoniam in humanis rebus ei majorem honorem tribui existimamus, qui ad dexteram collocatus est; eandem rem ad cælestia etiam transferentes ad explicandam Christi gloriam, quam ut homo præ ceteris omnibus adeptus est, eum in patris dextera esse confitemur. Sedere autem hoc loco non situm, et figuram corporis significat, sed eam regiæ, summæque potestatis, ac gloriæ firmam et stabilem possessionem, quam a patre accepit, declarat: de quo ait Apostolus : Suscitant illum a mortuis, et constituens ad dexteram suam in cælestibus, supra omnem principatum, et potestatem, et virtutem, et dominationem, et omne nomen, quod nominatur non solum in hoc sæculo, sed etiam in futuro. Et omnia subjecit sub pedibus ejus.¹ Ex quibus verbis apparet, hanc gloriam adeo propriam, et singularem Domini esse, ut cuivis alii creatæ naturæ convenire non possit. Quare alio loco testatur : Ad quem autem Angelorum dixit aliquando : Sede a dextris meis?²

SED articuli sensum Parochus latius explanabit, ascensionis historiam persequens, quam sanctus Lucas evangelista in Actis apostolorum admirabili ordine descripsit.³ In cujus explicatione illud primum observare oportebit, cetera omnia mysteria ad ascensionem, tanquam ad finem referri, in eoque omnium perfectionem, et absolutionem contineri; nam, ut ab incarnatione Domini omnia religionis nostræ mysteria initium habent, ita ascensione ejus peregrinatio concluditur. Præterea, alia Symboli capita, quæ ad Christum dominum pertinent, summam ejus humilitatem, et contemptionem ostendunt; neque enim abjectius, aut humilius quidquam cogitari potest, quam quod filius Dei pro nobis humanam naturam, et imbecillitatem assumpserit, patique, et mori voluerit. At vero, quod eum superiori articulo a mortuis

¹ Ad Eph. I. 20. 21. 22. — ² Hebr. I. 13. — ³ Act. I.

3.
Sedere denotat summæ potestatis et gloriæ firmam possessionem.

4.
Cetera vitæ Christi mysteria ad ascensionem referuntur.

résurrexisse, nunc vero in cælum ascendisse, et ad Dei patris dexteram sedere confitemur, nihil ad ejus summam gloriam, divinamque majestatem declarandam magnificentius dici, aut admirabilius potest.

5. *Ascensionis causæ.* JAM his expositis, accurate docendum est, cujus rei causa Christus Dominus in cælum ascenderit. Primum enim ascendit, propterea quod ejus corpori, quod immortalitatis gloria in resurrectione donatum fuerat, non terrenæ hujus, et obscuræ habitationis locus, sed altissimum, et splendidissimum cæli domicilium conveniret: nec vero solum ut ejus gloriæ, et regni solium potiretur, quod sanguine meruerat, verum etiam ut ea, quæ ad salutem nostram pertinebant, curaret; deinde, ut regnum suum non esse ex hoc mundo re ipsa comprobaret;¹ nam mundi regna terrena et fluxa sunt, magnisque opibus, et carnis potentia nituntur: Christi vero regnum non terrenum, quale Judæi exspectabant, sed spirituale, et æternum; itemque ejus opes, et divitias spirituales esse ipse ostendit, cum suam sedem in cælis collocavit; in quo quidem regno illi ditiores, et omnium bonorum copia affluentiores existimandi sunt, qui ea, quæ Dei sunt, diligentius quæerunt; nam et sanctus Jacobus testatur, Deum elegerisse pauperes in hoc mundo, divites in fide, et hæredes regni, quod repromisit Deus diligentibus se.² Sed illud etiam Dominus noster in cælum ascendens efficere voluit, ut nos eum ascendentem mente et desiderio prosequeremur; nam quemadmodum morte, et resurrectione suâ moriendi, et resurgendi spiritu exemplum nobis reliquerat, ita ascensu nos docet, atque instruit, ut in terris positi, in cælum nos cogitatione conferamus, confitentes nos peregrinos, et hospites esse super terram, ac patriam inquiringentes;³ cives esse sanctorum, et domesticos Dei:⁴ nostra enim, ut idem inquit Apostolus, conversatio in cælis est.⁵

7. *Ascensionis Christi.* Jam vero vim, et magnitudinem inexplicabilium bonorum, quæ in nos Dei benignitas effundit, divinus David, Apostolo interprete, multo ante cecinerat illis verbis:

¹ Joann. XVIII. 36. — ² Jacob. II. 5. — ³ Heb. XI. 13. 14. — ⁴ Ephe. II. 19. — ⁵ Phil. III. 20.

Ascendens in altum captivam duxit captivitatem: dedit dona hominibus;¹ nam decimo die spiritum sanctum dedit, cujus virtute, atque ubertate complevit præsentem illam fidelium multitudinem; et vere tum magnifica illa promissa persolvit: Expedi vobis ut ego vadam: si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos: si autem abiero, mittam eum ad vos.² Ascendit etiam in cælum ex Apostoli sententia, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis, et apud patrem advocati officio fungatur.³ Filioli mei, inquit sanctus Joannes, hæc scribo vobis, ut non peccetis. Sed et si quis peccaverit, advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum justum: et ipse est propitiatio pro peccatis nostris.⁴ Nec vero quidquam est, unde fideles majorem lætitiâ, et animi jucunditatem capere debeant, quam Jesum Christum patronum causæ, ac deprecatorem salutis nostræ constitutum esse, cujus sit apud æternum patrem summa gratia, et auctoritas. Paravit denique nobis locum, quod etiam se facturum promiserat,⁵ atque omnium nostrum nomine caput ipse Jesus Christus venit in cælestis gloriæ possessionem; nam in cælum abiens, portas, quæ Adami peccato interclusæ fuerant, patefecit, nobisque viam munivit, qua ad cælestem beatitudinem perveniremus; quemadmodum ipse in cœna discipulis futurum prædixerat; quod quidem ut rei etiam eventu aperte comprobaret, piorum animas, quas ab inferis eripuerat, secum in æternæ beatitudinis domicilium introduxit.

8. *Ascensionis alia beneficia.* HANC cælestium munerum admirabilem copiam salutaris illa commodorum series consecuta est; primum enim fidei nostræ merito maximus cumulus accessit: nam fides earum rerum est, quæ sub adspæctum non cadunt, atque ab hominum ratione, ac intelligentia remota sunt. Quare si dominus a nobis non discessisset, fidei nostræ meritum minueretur: siquidem a Christo domino beati prædicantur, qui non viderunt, et crediderunt.⁶ Præterea, Christi in cælum ascensus ad confirmandam spem in cordibus nostris magnum momentum habet; nam quoniam Christum hominem in cælum

¹ Psal. LXVII. 19. Ephes. IV. 8. — ² Joann. XVI. 7. — ³ Hebr. IX. 24. — ⁴ 1. Joan. II. 1. — ⁵ Joan. XIV. 2. — ⁶ Joan. XX. 29.

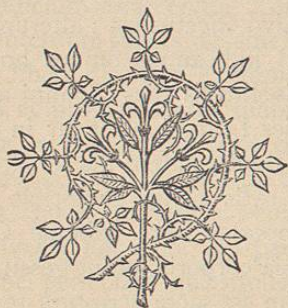

ascendisse, et humanam naturam in dextera Dei patris collocasse credimus, magna in spe sumus, fore ut nos etiam, ejus membra, illuc ascendamus, atque ibi cum capite nostro jungamur : quod ipse Dominus his verbis testatus est : Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, et illi sint mecum.¹ Deinde hoc quoque vel maximum beneficium consecuti sumus, quod amorem nostrum ad cælum rapuit, ac divino spiritu inflammavit : nam verissime dictum est, ibi cor nostrum esse, ubi thesaurus noster est.² Ac profecto, si Christus dominus in terris versaretur, omnis nostra cogitatio in ipso hominis adspectu, et consuetudine defixa esset : et illum dumtaxat hominem spectarem, qui nos tantis beneficiis afficeret, eumque terrena quadam benevolentia prosequeremur; verum in cælum ascendens, amorem nostrum spiritalem reddidit, effecitque, ut, quem nunc absentem cogitamus, eum, ut Deum, veneremur, et diligamus. Id autem partim Apostolorum exemplo intelligimus, quibus dum præsens affuit Dominus, humano fere sensu de illo judicare videbantur; partim vero ipsius Domini testimonio confirmatum est, cum inquit : Expedi vobis, ut ego vadam. Nam imperfectus ille amor, quo Christum Jesum præsentem diligebant, divino amore perficiendus erat, idque spiritus sancti adventu; quare statim addit : Si enim non abiero, Paraclitus non veniet ad vos.³ Accedit etiam, quod in terris domum suam, id est Ecclesiam, amplificavit, quæ spiritus sancti virtute, et ductu gubernatur; ejus vero universæ inter homines pastorem, et summum antistitem Petrum, apostolorum principem, reliquit; tum vero dedit quosdam quidem apostolos, quosdam autem prophetas, alios vero evangelistas, alios autem pastores et doctores;⁴ atque ita ad dexteram patris sedens, aliis, atque aliis diversa dona semper impertitur; nam testatur Apostolus, unicuique nostrum datam esse gratiam secundum mensuram donationis Christi.⁵

Ad extremum vero, quod antea de mortis et resurrectionis mysterio docuimus, idem etiam de ascensu fidelibus cogitandum est; quamvis Christi passioni salutem, et redem-

¹ Joan. XVII. 24. — ² Matt. VI. 21. — ³ Joan. XVI. 7. — ⁴ Eph. IV. 12. — ⁵ Ephes. IV. 7.

ptionem nostram debeamus qui merito suo aditum justis ad cælum aperuit : tamen ejus ascensus non solum veluti exemplar nobis propositum est, quo alte spectare, et spiritu in cælum ascendere discamus, sed divinam etiam virtutem qua id efficere possimus, largitus est.

Articulus septimus.

Inde venturus est judicare vivos, et mortuos.

1.

*Sensus
articuli.*

TRIA sunt Domini nostri Jesu Christi ad suam Ecclesiam decorandam, et illustrandam insignia officia et munera, redemptionis, patrocini, et iudicii. Cum autem superioribus articulis ab eo genus humanum passione, et morte redemptum esse, ascensu etiam in cælum, nostram causam, et patrocini in perpetuum susceptum constet: sequitur, ut ejus iudicium hoc articulo declaretur: cujus articuli ea vis est et ratio, summo illo die Christum dominum de universo hominum genere iudicaturum esse.

2.

*Duplex
Filii Dei
adventus.*

SACRÆ enim litteræ duos filii Dei adventus esse testantur, alterum, cum salutis nostræ causa carnem assumpsit, et homo in virginis alvo effectus est: alterum, cum in consummatione sæculi ad iudicandos omnes homines veniet; hic adventus in sacris litteris dies Domini appellatur; de quo Apostolus ait: Dies Domini, sicut fur in nocte, ita veniet; et Salvator ipse: De die autem illa, et hora nemo scit.² Ac de summo iudicio satis sit illa auctoritas Apostoli: Omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi, ut referat unusquisque propria corporis, prout gessit, sive bonum, sive malum.³ Plena enim est sacra scriptura testimoniorum, quæ passim Parochis occurrent, ad rem non solum comprobendam, sed etiam fidelium oculis subjiciendam, ut, quemadmodum a mundi initio dies ille Domini, quo humanam carnem induit, omnibus optatissimus semper fuit, quod in eo mysterio liberationis suæ spem positam haberent; ita deinceps post filii Dei mortem, et ascensum in cælum, alterum diem Domini vehementissimo studio desideremus, exspectantes beatam spem, et adventum gloriæ magni Dei.⁴

3.

*Duplex
iudicium.*

Sed duo tempora Parochis ad rei explicationem observanda sunt, in quibus unicuique necesse est in conspectum Domini venire, et singularum cogitationum, actionum, ver-

¹ 1. Thes. V. 2. — ² Matth. XXIV. 36. — ³ 2. Cor. V. 10. — ⁴ Tit. II, 13.

borum denique omnium rationem reddere, demumque iudicis præsentem subire sententiam. Primum est, cum unusquisque nostrum migrat e vita: nam statim ad Dei tribunal sistitur, ibique de omnibus justissima quæstio habetur, quæcumque aut egerit, aut dixerit, aut cogitarit unquam; atque hoc privatum iudicium vocatur. Alterum vero, cum uno die, atque uno in loco omnes simul homines ad tribunal iudicis stabunt, ut omnibus omnium sæculorum hominibus inspectantibus, et audientibus, singuli, quid de ipsis decretum, et iudicatum fuerit, cognoscant: cujus sententiæ pronuntiatio impiis, et sceleratis hominibus non minima futura est poenarum, et suppliciorum pars; rursus vero pii, et justi non parvum ex ea præmium, fructumque percepturi sunt, cum, qualis quisque in hac vita fuerit, apparebit; hoc autem generale iudicium appellatur.

*particu-
lare,*

generale.

DE quo illud necessario ostendendum est, quæ causa fuerit, cur, præter privatum de singulis, alterum etiam de universis hominibus iudicium exerceretur: nam cum vel ipsis hominibus mortuis interdum superstites sint filii parentum imitatores, reliqui sint liberi, discipuli, exemplorum, orationum, actionum amatores, ac propugnatores, quibus rebus ipsorum mortuorum præmia, et poenas augeri necesse est; cum hæc vel utilitas, vel calamitas ad plurimos pertinens, non prius finem habitura sit, quam extremus veniat mundo dies; æquum erat de universa hac recte, aut perperam factorum, dictorumque ratione, perfectam quæstionem haberi: quod fieri non poterat, nisi factò communi omnium hominum iudicio. Accedit etiam, quod, cum piorum fama sæpe lædatur, impii vero innocentiae laude commendentur, divinæ iustitiæ ratio postulat, ut pii ereptam injuria apud homines existimationem in publico universorum hominum conventu, et iudicio recuperent. Deinde vero boni, et mali homines, quæcumque in vita egerunt, cum non sine corporibus egerint, omnino sequitur, ut benefacta, sive malefacta ad corpora etiam pertineant, quæ actionum ipsarum instrumentum fuerunt. Maxime igitur conveniebat, corporibus una cum eorum animis debita æternæ gloriæ præmia, aut supplicia impertiri: quod quidem neque sine omnium hominum resurrectione, neque sine generali iudicio fieri poterat.

4.

*Judicii
generalis
necessi-
tas.*

Postremo, quoniam in adversis, et secundis hominum rebus, quæ promiscue nonnumquam bonis et malis eveniunt, probandum erat, nihil non infinita Dei sapientia, et justitia geri, ac gubernari: par fuit, non solum bonis præmia, improbis supplicia in futuro sæculo constitui, verum etiam publico, ac generali judicio decerni; quo omnibus notiora, et illustriora fierent, atque ut Deo justitiæ, et providentiæ laus ab omnibus tribueretur, pro injusta illa querela, quam sancti etiam viri deplorare interdum, ut homines, solebant, cum improbos valentes opibus, et honoribus florentes animadverterent; nam Propheta, Mei, inquit, pene moti sunt pedes, pene effusi sunt gressus mei. Quia zelavi super iniquos, pacem peccatorum videns; et paulo post: Ecce ipsi peccatores, et abundantes in sæculo, obtinuerunt divitias. Et dixi: Ergo sine causa justificavi cor meum, et lavi inter innocentes manus meas: et fui flagellatus tota die, et castigatio mea in matutinis.¹ Atque hæc frequens querela multorum fuit. Ergo necesse erat, ut generale judicium exerceretur; ne forte homines dicerent, Deum circa cardines cæli perambulantem non curare terrena.² Hæc autem veritatis formula, jure una ex duodecim fidei Christianæ articulis constituta est, ut, si quorum animi in providentia, et justitia Dei nutarent, hujus doctrinæ ratione confirmarentur. Præterea, proposito judicio pios recreari, impios terri oportebat, ut, cognita Dei justitia, illi ne deficerent, hi a malis, æterni supplicii metu, atque expectatione, revocarentur. Quare Dominus et salvator noster, cum de extremo die loqueretur, declaravit futurum aliquando generale judicium:³ signaque adventantis ejus temporis descripsit; ut, cum illa viderimus, finem sæculi prope esse intelligamus; ac deinde in cælum ascendens angelos misit, qui apostolos, ejus absentia mœrentes, his verbis consolarentur: Hic Jesus, qui assumptus est a vobis in cælum, sic veniet, quemadmodum vidistis eum euntem in cælum.⁴

5.
Christus etiam ut

VERUM Christo domino non solum ut Deo, sed etiam ut homini hoc judicium datum esse, sacræ litteræ declarant;

¹ Ps. LXXII. 2. 3. 12. — ² Job. XXII. 14. — ³ Matth. XXIV. 29. — ⁴ Act. I. 11.

quamvis enim judicandi potestas omnibus sanctæ Trinitatis personis communis sit: præcipue tamen filio eam tribuimus; quod ipsi quoque sapientiam convenire dicimus. Quod autem, ut homo, mundum judicaturus sit, Domini testimonio confirmatur, qui inquit: Sicut Pater habet vitam in semetipso: sic dedit et Filio habere vitam in semetipso, et potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est.¹

*homo ju-
dex om-
nium est.*

6.
DECEBAT autem maxime a Christo domino hoc judicium exerceri, ut, cum de hominibus decernendum esset, illi corporeis oculis judicem videre, et auribus sententiam, quæ proferebatur, audire possent, et omnino judicium illud sensibus percipere. Ac præterea æquissimum erat, ut homo ille, qui iniquissimis hominum sententiis condemnatus fuerat, omnium deinde judex sedere ab omnibus conspiceretur. Quamobrem apostolorum Princeps, cum in Cornelii domo summa Christianæ religionis capita exposuisset, docuissetque Christum a Judæis in ligno suspensum, atque occisum, tertia vero die ad vitam resurrexisse, subjunxit: Et præcepit nobis prædicare populo, et testificari, quia ipse est qui constitutus est a Deo judex vivorum et mortuorum.²

*Cur per-
inde Pa-
tri vel
Spiritu
sancto hoc
judicium
non ad-
scribatur.*

7.
SED tria hæc præcipua signa judicium antecessura esse, sacræ litteræ declarant, prædicationem evangelii per universum orbem, discessionem, Antichristum: inquit enim Dominus: Prædicabitur hoc evangelium regni in universo orbe in testimonium omnibus gentibus; et tunc veniet consummatio;³ et Apostolus nos admonet, ne ab aliquo seducamur, quasi instet dies Domini: quoniam nisi venerit discessio primum, et revelatus fuerit homo peccati, judicium non fiet.⁴

*Signa ju-
dicium
præceden-
tia.*

8.
QUÆ autem judicii forma, et ratio futura sit, Parochis ex Danielis oraculis, tum ex sanctorum evangeliorum, et Apostoli doctrina facile erit cognoscere.⁵ Præterea, sententia, quæ a judice pronuntianda sit, diligentius hoc loco expendenda erit.

*Judicii
forma et
sententia.*

Christus enim Salvator noster, lætis oculis pios a dextera

¹ Joan. V. 26. — ² Act. X. 42. — ³ Matth. XXIV. 14. — ⁴ 2. Thess. II. 3. — Dan. VII. 9.; Matth. XXIV. XXV.; Marc. XIII.; Rom. II.

stantes intuens, ita de illis iudicium summa cum benignitate pronuntiabit : Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi; quibus verbis nihil jucundius audiri posse illi intelligent, qui ea cum impiorum damnatione contulerint, ac cum animo suo cogitaverint, iis verbis pios et justos homines a laboribus ad quietem, a lacrymarum valle ad summum gaudium, a miseriis ad perpetuam beatitudinem, quam illi caritatis officii promeriti fuerint, vocari.

Deinde ad eos, qui a sinistra stabunt, conversus, suam justitiam in eos effundet his verbis : Discedite a me maledicti in ignem æternum, qui paratus est diabolo et angelis ejus.² Prioribus illis verbis, Discedite a me, maxima pœna significatur, qua impii plectendi erunt, cum a Dei aspectu quam longissime ejicientur : neque ulla spes eos consolari poterit, fore aliquando, ut tanto bono perfruantur; atque hæc quidem a theologis pœna damni appellata est, quod scilicet impii apud inferos divinæ visionis luce perpetuo carituri sint. Quod vero additur, Maledicti, mirum in modum auget illorum miseriam, et calamitatem; si enim, cum a divina præsentia expellendi essent, aliqua saltem benedictione digni haberentur, hoc profecto magno eis solatio esse potuisset. At quoniam nihil hujusmodi ipsis expectandum est, quod calamitatem leviolem faciat; jure optimo, cum expellentur, divina justitia eos omni maledictione persequetur. Sequitur deinde : In ignem æternum; quod quidem alterum pœnarum genus, pœnam sensus theologi vocarunt : propterea quod sensu corporis percipiatur, ut in verberibus, et flagellis, aliove graviore suppliciorum genere; inter quæ, dubitari non potest, ignis tormenta summum doloris sensum efficere; cui malo cum accedat, ut perpetuum tempus duraturum sit; ex eo ostenditur, damnatorum pœnam omnibus suppliciis cumulandam esse; atque hoc magis declarant verba illa, quæ in extrema sententiæ parte posita sunt : Qui paratus est diabolo et angelis ejus. Cum enim ita comparatum sit, ut omnes molestias levius feramus, si calamitatis nostræ socium aliquem, et consortem habeamus,

¹ Matth. XXV. 34. — ² Matth. XXV. 41

cujus prudentia, atque humanitate aliqua ex parte juvari possimus : quæ tandem erit damnatorum miseria, quibus in tantis ærumnis a perditissimorum dæmonum societate divelli numquam licebit? et hæc quidem sententia in impios justissime a Domino salvatore nostro feretur; ut, qui omnia veræ pietatis opera neglexerint, et esurienti, ac sitienti nec cibum, nec potum ministraverint, hospitem non exceperint, nudum non operuerint, aut in carcere inclusum, ægrumque non visiterint.

HÆC sunt, quæ Pastores fidelis populi auribus sæpissime inculcare debent; nam hujus articuli veritas fide concepta maximam vim habet ad frænandas pravæ animi cupiditates, atque a peccatis homines abstrahendos. Quare in Ecclesiastico dictum est : In omnibus operibus tuis memorare novissima tua, et in æternum non peccabis.¹ Ac profecto vix quisquam adeo præceptis in scelera feretur, quem illa cogitatio ad pietatis studium non revocet, fore aliquando, ut ei apud justissimum judicem omnium non solum factorum, dictorumque, sed occultissimarum etiam cogitationum ratio reddenda, et pro meritis pœna persolvenda sit. Justus vero ad colendam justitiam magis ac magis incitetur, ac summa lætitia efferatur, necesse est, quamvis etiam in egestate, infamia, cruciatibus vitam degat, cum animum ad eum diem refert, quo, post ærumnosæ hujus vitæ certamina, victor universis hominibus audientibus declarabitur, et divinis, atque illis quidem æternis honoribus, in cælestem patriam receptus, afficietur. Quod igitur reliquum est, hortari fideles oportet, ut optime vivendi rationem comparent, ad omne pietatis studium se exercéant, quo possint adventantem magnum illum diem Domini, majore cum securitate animi expectare, atque adeo, ut filios decet, cum summa cupiditate expetere.

9.
De judicio frequens sermo habendus.

¹ Eccl. VII. 40.